

Szolgáltatástervezési Konceptió

**Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata
szociális szolgáltatási feladataira**

2003

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés

II. Győr Város általános helyzetképe

II/1. Győr Megyei Jogú Város szociális ellátását biztosító intézményhálózat fejlődése időrendben

II/2. Győr Megyei Jogú Város egészségügyi, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást és szociális foglalkoztatást biztosító intézményei

III. Győr Megyei Jogú Város kötelező szociális szolgáltatási feladatai

III./1. Alapellátások

III./2. Szakosított ellátási formák

III./3. Kötelezően ellátandó szociális szolgáltatások

IV. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

V. A szociális szolgáltatásokat biztosító önkormányzati intézmények bemutatása

V./1. Egyesített Szociális Intézmény

V./2. Hajléktalanokat Segítő Szolgálat

V./3. Családsegítő Szolgálat

VI. Nem állami, egyházi fenntartói tevékenységek bemutatása

VI/1. A nem állami és egyházi fenntartású intézmények

VI/2. Hátrányos helyzetű csoportok támogatására létrejött szervezetek

VI/3. Az önkormányzati intézmények munkáját segítő alapítványok

VI/4. Egyéb szerveződések

VII. Fejlesztési tervek időbeli és költségvetési ütemezése

VIII. Jövőkép

IX. A koncepcióban megjelenített feladatok folyamatleírása

X. Mellékletek

X/1. Győr Megyei Jogú Város egészségügyi, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást és szociális foglalkoztatást biztosító intézményei

X/1./1. Anya- Csecsemő és Gyermekotthon

X/1./2. Szociális Foglalkoztató

X/1./3. Egészségügyi Alapellátás

X/1./4. Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat

X/1./5. Családsegítő Szolgálat / Gyermekjóléti Szolgálat

X/2. A koncepciót készítették

I. Bevezetés

Az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról előírja, hogy a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít, amennyiben legalább két ellátási forma megszervezéséről gondoskodik. A koncepció elkészítésének határideje a megye és a megyei jogú város esetében 2003. december 31. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja.

A jogszabály alapján a koncepció tartalmazza:

- a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok (idősök, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A koncepció elkészítésének munkafolyamata és az alkalmazott módszerek:

- A koncepció tartalmi-strukturális elemeinek a meghatározása, helyzetértékelés. Vezetői szintű célkitűzés, stratégiai alapelvek (küldetés), irányok meghatározása.
- Az egyes fejezetek kimunkálására a stratégiai célrendszer felállítását követően hat önállóan működő, interprofesszionális összetételű team munkában került sor.
- Az egyes teamok a céloknak alárendelt eszközöket és módszereket alkalmaztak. Így sor került intézményi dokumentumok elemzésére, a civil szervezeteknél tett személyes megkeresés során egyéni interjúk felvételére, adatgyűjtésre és abból történő következtetések levonására.

- Az egyes fejezetek tervezeteit kontroll (monitoring) csoport vizsgálta meg, annak érdekében, hogy az állapotábrázolás, a főbb trendek és fejlődési irányok, valamint a cselekvési program megfelelő hierarchikus rendet alkossanak, egységes, átlátható és követhető programot képezzenek.
- A munkafolyamatban alkalmazott technikák dominánsan csoportmunkára épültek voltak, amelyeknek szerves részét képezték az egyéni elemzések, véleménykérések, javaslatok feldolgozásának elemei.

A szolgáltatástervezési koncepció elkészítéséhez javaslatokat kértünk:

- az intézményvezetőktől,
- a részönkormányzatok vezetőitől,
- a Társadalmi Egyesülések Szövetsége Megyei Szervezetétől,
- a Non Profit Szolgáltató Központ vezetőjétől,
- képviselőktől,
- szociális képzést folytató főiskolák szakembereitől.

A szolgáltatástervezési koncepciót véleményeztettük:

- az intézményvezetőkkel,
- a kisebbségi önkormányzatokkal,
- a Szociálpolitikai Kerekasztallal.

II. Győr város általános helyzetképe

A kiváló földrajzi telepítő tényezőkkel rendelkező Győr városa Bécs és Budapest között Közép Európa egyik fontos főútvonala mellett fekszik. A négy folyó találkozásánál elterülő várost a vizek városának is nevezik.

A város múltjába ágyazott történelmében megtalálhatók azok a momentumok, amelyek szerves folytatásaként Győr napjainkban ipari, közlekedési és kereskedelmi központként jellemezhető. Ugyancsak fontos centrális szerepet tölt be egyházi, egészségügyi, kulturális, oktatási és közigazgatási területen is.

A város ipari és gazdasági szerkezete ma sokrétű, folyamatosan, dinamikusan fejlődik. A változások során a városban teljes mértékben átalakult az a termelési szerkezet, amely a szocialista túliparosítást jellemezte. Elsősorban azok a változások voltak a meghatározóak, amelyek során a több tízezres foglalkoztatottal bíró vállalatok termelési – szervezési egységei a piaci kihívásokra válaszolva átstrukturálódtak, megszűntek, újjáalakultak.

E vállalatok nagymértékű mozgásában a gazdasági problémák megjelenésén túl jelentős problémát vetett fel, hogy a foglalkoztatottak tömegesen veszítették el szociális biztonságukat, estek el a vállalati jóléti juttatások szerény, ám biztos körétől.

A 90-es évek végére a városban a munkanélküliségi ráta a következők szerint alakult:

1998.	5 %
1999.	4,7 %
2000.	4,4 %
2001.	3,8 %
2002.	3,7 %

A munkanélküliek visszakerülési esélyét az elsődleges munkaerőpiacra jól szemlélteti a munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlása: (az adatok az elmúlt öt év átlag adatait tartalmazzák).

Legfeljebb 8 általános	28 %
Szaktanulmányozó és szakiskola	39 %
Szakközépiskola és technikum	18 %
Gimnázium	9 %
Felsőfokú végzettség	6 %

A képzettségi mutatók tekintetében a városban rendelkezésre álló munkaerő a Megyei Munkaügyi Központ tájékoztatása szerint, az országos átlagot jóval meghaladó értékekkel rendelkezik.

A rendszerváltás után megszűnt nagyvállalatok helyébe a kellő időben kialakított ipari parkban számos multinacionális cég telepedett le. Közülük az AUDI, a PHILIPS, az AMOCO, TOTALGAS ma is jelentősen hozzájárul a magas arányú foglalkoztatáshoz. A meglévő hagyományok továbbfolytatásaként gépipari, élelmiszeripari, műanyagipari és építőipari tevékenységet folytatnak mind a multinacionális cégek, mind azok a gazdasági társaságok, amelyeknek a száma folyamatosan növekedett az elmúlt években. A felmérések szerint a városban jelenleg csaknem 7.000 társas vállalkozás és 12.000 egyéni vállalkozás működik.

Mind a multinacionális, mind a hazai gazdasági szervek tekintetében rendkívül fontos szempont, a város infrastrukturális ellátottsága. E tekintetben is az országos átlagot meghaladó jellemzőkkel bír a település. Győr az úthálózat, a víz- és csatorna ellátottság tekintetében, valamint a város hulladékkezelési stratégiájában korszerű, előremutató lehetőségekkel rendelkezik.

Az elmúlt években az ipari termelés szerkezete is megváltozott, folyamatosan egyre nagyobb teret nyertek az új iparágak, közülük is kiemelten fejlődik az elektronikai ipar.

A város ipari parkjában letelepedő multinacionális cégek szívesen alkalmazzák az átlagnál jobb képzettséggel rendelkező munkaerőt.

Az állandó mozgásban lévő, az ipari termelésre nagy hatást gyakorló struktúraváltozás azonban nemcsak sikert és lehetőséget hozott a városban működő vállalatoknak. A különböző időpontokban jelentkező eltérő tartalmú depressziós hatások rendkívül negatív helyzetet teremtettek a textilipar, a bőripar és a ruházati termékek területén tevékenykedő nagyobb vállalatoknál.

Győr városában virágzó kereskedelmi tevékenység folyik napjainkban. A helyben megtermelt javak értékesítésén túl, a kereskedelem fejlődését segítik elő az elmúlt években épült bevásárló központok. A város területén gondosan elhelyezett kereskedelmi centrumok állandó nagytömegű vásárlóerőt tartanak a település vonzáskörzetében.

Győr nagy múltú diákváros. Az elmúlt 10 évben kiszélesedett a nevelési – oktatási intézmények alapítóinak és fenntartóinak köre. Az önkormányzat integrációs törekvésének következtében átalakult az oktatás szerkezete. A városban érvényesül a szabad iskolaválasztás. Számos általános iskolában egyéni arculatú képzési formák bővítik a kínálatot, segítik a választást.

Önkormányzati közoktatási intézmények száma:

- óvoda	18 önálló	+ 8 integrált
- általános iskola	22	+ 2 intergrált
- középfokú oktatási intézmény	21	+ 4 vegyes

Nem önkormányzati közoktatási intézmények száma:

- óvoda	5
- általános iskola	6
- középfokú oktatási intézmény	6

2003. október 1-jén a gyermek, illetve tanulólétszám az önkormányzati intézményekben:

- óvodások száma összesen:	3.688 fő
- általános iskolások száma összesen:	9.640 fő
- középiskolások száma összesen:	14.076 fő

A város középiskoláiban folyó oktató-nevelő munka országos mércével mérve is jónak mondható. A versenyeken - tantárgyi, szakmai, kulturális, sport - a győri diákok sokasága

szerepel sikeresen.

A felsőfokú felvételi eredmények alapján megállapítható, hogy Győr iskolái jól megállják a helyüket az országos összehasonlításban.

Győrött három felsőoktatási intézmény működik. A Győri Hittudományi Főiskola, amely a papnevelést és a hittanárok képzését szolgálja. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kara a tanítói diploma mellett szociálpedagógus, művelődési menedzser, idegenforgalmi szakmenedzser és hitoktató végzettséget igazoló képzést folytat.

A Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola 1968 óta működött városunkban. A főiskola 1986-ban vette fel a Széchenyi István nevet. 1996. őszétől a Liszt Ferenc Zeneiskolai Tanárképző Intézet Győri Tagozata csatlakozott a főiskolához, és annak Művészeti Fakultásaként folytatta tevékenységét. Nagy jelentőségű esemény volt, amikor 2002. január 1-jével megalakult a győri Széchenyi István Egyetem. Az egyetem Egészségügyi és Szociális Intézete az általános szociális munkás szak indításával és működtetésével jelentősen hozzájárul a város szociális intézményeiben foglalkoztatottak megfelelő színvonalú szakképzettségének eléréséhez.

Győr szellemiségét, kulturális életét nyomon követhetjük az önkormányzat által fenntartott intézményekben és a speciális szolgáltatásokban, valamint a városra egyre inkább jellemző nagy rendezvényeken. A város történetét, fejlődésének szakaszait, a tárgyi emlékeket múzeumok, kiállítások mutatják be a látogatóknak. Az 1994-ben alapított Városi Művészeti Múzeum állandó kiállításai a Váczy Péter gyűjtemény, a Borsos Miklós, a Kovács Margit kiállítás, a Radnai gyűjtemény a múzeum látogatók sokaságát vonzza.

Az állandó kiállítások mellett számos időszakos kiállítást szerveznek.

Bár nem a város által fenntartott intézmények, de elválaszthatatlan részei kulturális életünknek: a Xantus János Múzeum, a Győri Római Katolikus Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár.

A lakosság közvetlen megszólításának tradicionális intézményei a könyvtárak. 2003. évtől a Galgóczy Erzsébet nevét viselő városi könyvtár – 7 fiókkal együtt – kölcsönzéssel, helyben olvasással szolgálja az olvasni vágyókat.

A közművelődési megállapodás keretében működtetett Petőfi Sándor Művelődési Ház korosztályi megköttetés nélkül kínálja a programok tárházát.

A város színház szerető polgárainak nagy örömet okoznak a Győri Nemzeti Színház és a Győri Balett előadásai. A kicsiket a Vaskakas Bábszínház történetei nyugözik le. Zenei

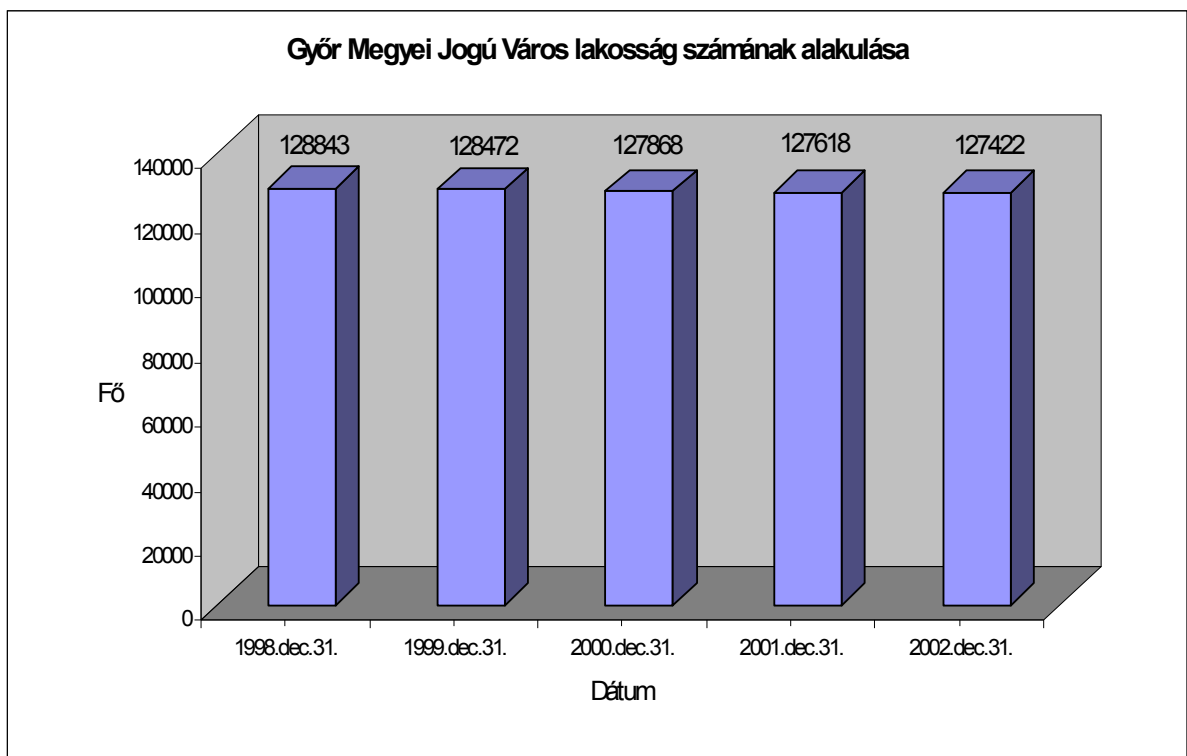
életünk kiemelkedő eleme a Filharmónikus Zenekar.

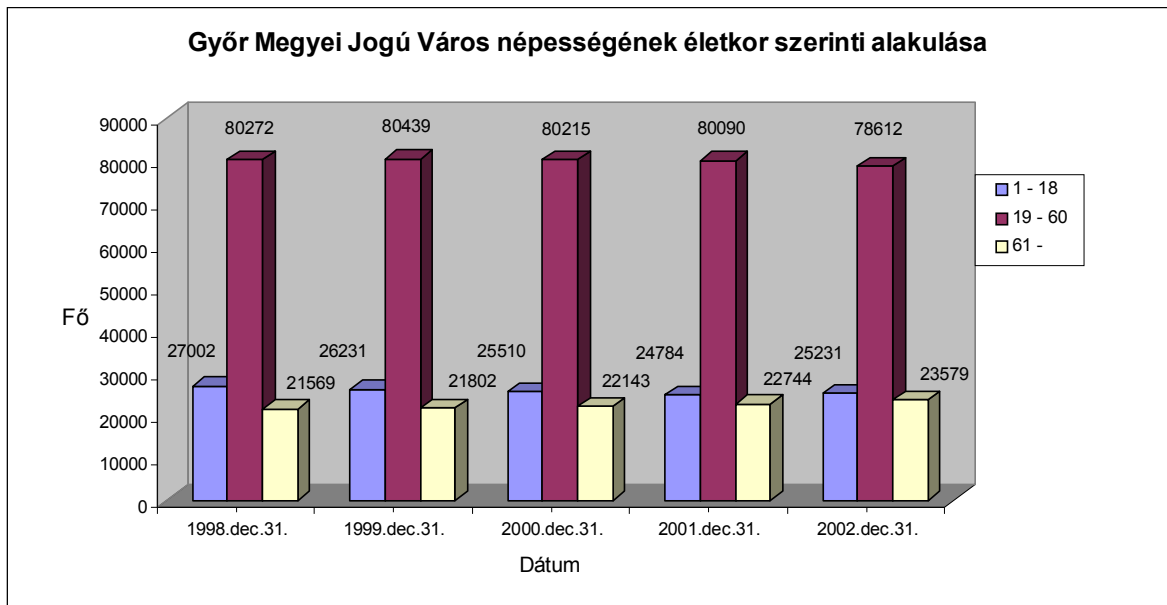
Győr a fesztiválok városa is. A Tavaszi Fesztivál, a Magyar Táncfesztivál, a Győri Nyár, a Barokk Nosztalgiák Művészeti Fesztiválja, a Téli Fesztivál, a Nemzetközi Grafikai Biennálé és a 3. éve megrendezett Győri Könyvszalon eseményei, eredményei átívelnek a városon, a határon.

A programok szervezésében jelentős szerepe van a Családi Intézetnek, valamint a Fesztivál-és Rendezvényszervező Irodának.

A rangos események mintegy keretbe foglalják a város kulturális életét.

Győr Megyei Jogú Város lakónépessége 127.422 fő, amely a megye lakosainak 30%-a. Az 1960-as 70-es években a munkaerő beáramlásával fokozatosan nőtt a város lélekszáma. Mára ez a tendencia megállt: a lakosságnak kis mértékű csökkenése figyelhető meg, melynek háttérében valószínűsíthetően az agglomerációs térség fejlődése áll, mely lehetőséget ad a városból zöld övezetbe kiköltözni vágyók számára.

A korösszetétel alakulása mutatja, hogy az életkor örvedetesen meghosszabbodik, különösen a nők esetében, emiatt ha lassú ütemben is, de nő a 60 év feletti korosztály létszáma.

Győr Megyei Jogú Városban a születési és halálozási mutatók alakulása a vizsgált időszakban:

Év	Születések száma	Halálozások száma
1998	2243	2230
1999	2179	2266
2000	2295	2231
2001	2435	2146
2002	2442	2179

Az adatokból megállapítható, hogy az 1999-es évtől kezdődően lassú ütemben emelkedik a születések száma, és csökkent a halálozás.

Az egészség az egyén életminőségének és önmegvalósításának alapvető feltétele, amely döntő hatással van a családra, a munkára. Az egészség fejlesztését, megőrzését és helyreállítását az egészségügy eszközzel csak a szociális ellátórendszerrel, valamint a természeti és épített környezet védelmével együtt képes szolgálni.

Az egészségügyi ellátórendszer biztosítja a beteg járóbetegként, illetve fekvőbeteg-gyógyintézeti keretek közötti, valamint otthonában történő ellátását.

Az egészségügyi ellátórendszer részei:

Az alapellátás – a beteg lakóhelyén biztosítja, hogy a választás alapján igénybe vehető, hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön.

Járóbeteg-szakellátás – a beteg folyamatos ellátását, gondozását végző orvos beutalása vagy a beteg jelentkezése alapján, szakorvos által végzett egyszeri, illetve alkalmoszerű egészségügyi ellátás, fekvőbeteg-ellátást nem igénylő krónikus betegség esetén a folyamatos szakorvosi gondozás.

Fekvőbeteg-szakellátás – a betegnek a lakóhely közelében, fekvőbeteg-gyógyintézeti keretek között végzett egészségügyi ellátása.

Győr város tulajdonában nincs kórház, az egészségügyi ellátórendszer részeként az egészségügyi alapellátást működteti, 24 telephelyen. Az orvosi rendelők kialakítása során figyelembe vételre került a felmerült lakossági szükséglet, így a rendelők nagy része a mozgáskorlátozottak által jól megközelíthető, a rendelők területi elhelyezkedése megkönnyíti a megközelítést.

A város lakosságának járóbeteg-szakellátása és a fekvőbeteg-szakellátása a megyei önkormányzat által fenntartott intézményben történik. A Petz Aladár Megyei Oktató Kórházban a betegek egészségügyi állapotuknak megfelelő, magas szakmai színvonalon nyújtott ellátásban részesülnek. A Kórház korszerű diagnosztikához és gyógyításhoz szükséges technikai háttere bővült. A fejlesztések terén Győr városa anyagi támogatást biztosít.

Győr város lakosságának egészségi állapota csaknem minden téren jobb, mint az országos átlag.

Jellemzők a város lakosságának egészségi állapotára vonatkozóan:

- A nők és a férfiak halálozási arányszáma 10 %, jóval kevesebb, mint az országos átlag.
- A keringési betegségek esetében nőtt a magas vérnyomás és az ischaemiás szívbetegségben elhunytak aránya, az agyérbetegségeké kis mértékben csökkent.
- A daganatos halálozás aránya nőtt.
- Az országoshoz képest lényegesen alacsonyabb a koraszülöttek aránya.
- 30%-kal csökkent a salmonellás fertőző betegségek száma.
- 2001-ben észlelték a legkevesebb vérhas megbetegedést, az előző évihez viszonyítva 50% volt az esetek száma.

- A védőoltással megelőzhető betegségek nem, vagy csak kis számban fordultak elő.
- A 5-17 éves tanulónál valamelyest csökkent a mozgásszervi megbetegedések aránya, de egyaránt nőtt a látászavarok, az anyagcsere és az allergiás megbetegedések aránya.
- A korszpecifikus halálozást tekintve nemenként vizsgálva 2001-ben a nők körében kisebb mértékű volt a mortalitás csökkenése, mint a férfiak között.

II/1. Győr Megyei Jogú Város szociális ellátását biztosító intézményhálózat fejlődése időrendben

1968	A szociális ellátórendszer első intézményeként megnyílt a Rózsa Ferenc úti Idősek Klubja.
1969	Megnyílt a város első idősök otthona a Rózsa Ferenc utcában.
1972	Területi Gondozószolgálat megalakulása.
1972-2000	13 Idősek Klubja létesült a város különböző pontjain.
1980	A Kálóczy téri telephelyen Idősök Otthona átadása.
1980	A Területi Gondozószolgálat, az Idősök Klubjai és az Idősök Otthonai integrációjával létrejön az Egyesített Szociális Intézmény.
1989	Az Egyesített Szociális Intézmény keretén belül elkezd működését az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona.
1989	Az Egyesített Szociális Intézményhez integráltan önálló szakmai egységként megalakul a Családsegítő Szolgálat.
1991	A Családsegítő Szolgálat tevékenységi körébe beépül a hajléktalanok ellátása.
1992	A Családsegítő Szolgálat önálló gazdálkodással és bér gazdálkodással rendelkező költségvetési intézménnyé alakul. Integrált részeként működik az anya- csecsemő és gyermekotthoni ellátás.
1992	Megnyílt a Hajléktalanok Átmeneti Szállása a Győr-likócsi telephelyen.
1993	Az Egyesített Szociális Intézmény megnyitja Mohi úti telephelyét, ahol idősök számára otthont nyújtó ellátást működtet.
1994	A Családsegítő Szolgálatból való kiválással önálló intézményként folytatja működését a Hajléktalanokat Segítő Szolgálat.
1996	A Családsegítő Szolgálatból kiválik az Anya- Csecsemő és Gyermekotthon.
1997	A hajléktalan ellátás a Hajléktalanok Rehabilitációs Otthonával és a Hajléktalanok Otthonával bővül.
1997	Az Egyesített Szociális Intézményen belül létrejön az idősök átmeneti ellátása.
1998	Az Egyesített Szociális Intézményből kivált és önálló intézményként folytatja munkáját az Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat

- 2000 Az Apáca úti telephelyen (volt Rózsa Ferenc út) átlagot jóval meghaladó minőségű elhelyezési körülményeket biztosító Idősek Otthona kezdi meg működését.
- 2001 A Családsegítő Szolgálat 5 éves időtartamra módszertani feladatok ellátására kap megbízást.
- 2002 Az Egyesített Szociális Intézmény keretén belül újabb telephellyel bővült az idősek tartós bentlakást nyújtó ellátása a Cuha utcában.

II/2. Győr Megyei Jogú Város egészségügyi, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást és szociális foglalkoztatást biztosító intézményei

Győr városa a törvényi kötelezettség, a lakosok széleskörű ellátása, valamint a feladatok egymásraépülése miatt, a szociális szolgáltatást nyújtó intézményei mellett működteti a táblázatba foglalt intézményeket, amelyekről bővebb információ a X./1. sz. mellékletben található.

A koncepció teljességét sértené, ha nemoznánk az intézmények strukturális együttlétének okáról. Az intézmények három nagy tevékenységi mezőt ölelnek fel, az egészségügyi, a szociális és a gyermekvédelmi, gyermekjóléti ellátás feladatrendszerét. Az áttekinthetőség elve miatt az okokat az alábbi pontokba rendeztük:

- a hagyományok erőssége,
- az ágazati szellemiség meghatározó jelenléte,
- az alapellátások együttműködése, esetenként integrált keretek közötti megszervezése,
- a humán források jobb kihasználása,
- a szakmaközi helyzetek átgondoltabb megoldása,
- a pályázati források összefogása, a támogatott projektek egymásra épülése,
- a lehetséges modell-kísérletek magas szintű kimunkálása és az eredmények nyomonkövetése.

1956	Anya- Csecsemő és Gyermekotthon
1982	Szociális Foglalkoztató
1992	Egészségügyi Alapellátás
1998	Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat
1997	Családsegítő Szolgálat / Gyermekjóléti Szolgálat

III. Győr Megyei Jogú Város kötelező szociális szolgáltatási feladatai

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvény szabályozza.

A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alap és szakosított ellátásokat.

Alapellátási formák:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- speciális alapellátási feladatok.

Szakosított ellátási formák:

- ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- rehabilitációs intézmény,
- lakóotthon,
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- nappali ellátást nyújtó intézmény,
- egyéb speciális szociális intézmény.

III/1. Alapellátások

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni:

- a) azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak,
- b) azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek,

- c) azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak.

A házi segítségnyújtás kiegészítő szolgáltatása vagy önállóan megszervezett szolgáltatási formája a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Családsegítés

A családsegítő szolgáltatás általános és speciális segítő szolgáltatása keretében a települési önkormányzat segítséget nyújt a területén élő szociális és mentálhigiénés problémái vagy krízishelyzete miatt segítséget igénylő személynek, családnak az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából.

Az a települési önkormányzat, amely a családsegítő szolgáltatást önálló intézmény működtetésével biztosítja, az általános segítő szolgáltatásokon túl speciális segítő szolgáltatást is nyújt.

A speciális szolgáltatásokat különösen:

- a tartós munkanélküliek, az aktív korú nem foglalkoztatottak, a fiatal munkanélküliek, az adóssághalakkal és lakhatási problémákkal küzdők,
- a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószerproblémákkal küzdők és családtagjaik számára kell megszervezni.

Speciális szolgáltatásként kell biztosítani az ifjúsági tanácsadást és az információs szolgáltatásokat, biztosító programokat is.

A speciális szolgáltatások megszervezése során különös figyelemmel kell lenni a roma népesség speciális helyzetéből adódó problémák kezelésére.

Speciális alapellátási feladatok

- közösségi pszichiátriai ellátás

Az ellátás keretében a pszichiátriai beteg részére lakókörnyezetében komplex segítséget kell nyújtani a mindennapi életvitelében, továbbá lehetőség szerint biztosítani szükséges a meglévő képességeinek megtartását, illetve fejlesztését.

- a fogyatékos személyek lakókörnyezetében történő ellátása támogató szolgálat megszervezésével

A támogató szolgálat célja a fogyatékos személy önrendelkezésén alapuló önálló életvitelének megkönnyítése, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális

segítségnyújtás biztosítása.

- szolgáltatás nyújtása a településen élő azon szenvedélybetegek részére

Akik: -az intézményi jogviszony megszűnését követően saját lakókörnyezetükben élnek és megfelelő életvitelük fenntartásához segítséget igényelnek,
-valamely más – nem bentlakásos – ellátási forma szolgáltatásaiban, orvosi vagy egyéb terápiás kezelésben részesülnek és önálló életvitelük fenntartásához segítségre van szükségük.

- utcai szociális munka keretében biztosítani kell az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét

III/ 2. Szakosított ellátási formák

Nappali ellátást nyújtó intézmények

- a) idősek klubja,*
- b) fogyatékosok nappali intézménye,*
- c) szenvedélybetegek nappali intézménye,*
- d) pszichiátriai betegek nappali intézménye,*
- e) nappali melegedő*

A nappali ellátást nyújtó intézmények elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

- a) időskorúak gondozóháza,*
- b) fogyatékos személyek gondozóháza,*
- c) pszichiátriai betegek átmeneti otthona,*
- d) szenvedélybetegek átmeneti otthona,*
- e) éjjeli menedékhely,*
- f) hajléktalan személyek átmeneti szállása.*

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények – a hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása kivételével – ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak.

A törvény 90. § (2) bekezdése alapján 2004.január 1-jétől „A megyei jogú város saját területén köteles az alap, nappali és az átmeneti elhelyezést nyújtó ellátási feladatokat

megszervezni, valamint a megyei önkormányzat ellátási kötelezettsége körébe tartozó feladatok közül az idősellátás, továbbá – előzetes igényfelmérésre alapozva – a lakossági szükségletek alapján meghatározott legalább két további intézménytípus feladatait biztosítani.” Ennek a feladatnak 2007. január 1-jéig kell teljesülnie.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a kötelező ellátási feladatain túl működtet:

• **ápolást, gondozást nyújtó intézményt**

- Idősek Otthonát,
- Hajléktalanok Otthonát,

• **rehabilitációs intézményt:**

- Hajléktalan Személyek Rehabilitációs Intézményét,

E három tartós bentlakásos forma működtetésével az önkormányzat eleget tett a törvényi kötelezettségének

III/2. Kötelezően ellátandó szociális szolgáltatások

Szociális szolgáltatások	Biztosított	nem biztosított
Alapellátások		
Étkeztetés	X	
Házi segítségnyújtás	X	
- jelzőrendszeres segítségnyújtás	X	
Családsegítés	X	
- speciális szolgáltatások (adósságkezelési tanácsadás, ifjúsági tanácsadás és információs szolgáltatás)	X	
Speciális alapellátási feladatok		
- utcai szociális munka	X	
- közösségi pszichiátriai ellátás		X
- támogató szolgálat		X
- szenvedélybetegek részére szolgáltatás nyújtása		X
Szakosított ellátások		
Nappali ellátások		
- idősek nappali ellátása	X	
- fogyatékosok nappali ellátása	X	
- szenvedélybetegek nappali ellátása		X
- pszichiátriai betegek nappali ellátása		X

- nappali melegedő	X	
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények		
- időskorúak átmeneti gondozóháza	X	
- fogyatékos személyek átmeneti gondozóháza		X
- pszichiátriai betegek átmeneti gondozóháza		X
- szenvedélybetegek átmeneti gondozóháza		X
- éjjeli menedékhely	X	
- hajléktalan személyek átmeneti szállása	X	

Jelenleg nem kötelezően ellátott feladatok:		
Ápolást, gondozást nyújtó intézmény		
- Idősek Otthona	X	
- Hajléktalanok Otthona	X	
Rehabilitációs Intézmény		
- Hajléktalan Személyek Rehabilitációs Intézménye	X	

A táblázatokból kitűnik, hogy Győr városa az alapellátások majdnem teljes körét biztosítja, a szakellátások közül pedig

- a fogyatékosok átmeneti,
- a szenvedélybetegek nappali és átmeneti,
- a pszichiátriai betegek nappali és átmeneti ellátása hiányzik.

IV. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások jogi szabályozásában éles határvonalat húzott az 1993. évi III. törvény megjelenése.

Az ezt megelőző időszakban hiányzott e terület egységes elvek alapján történő megjelenítése. A támogatási formákat nagytöbbségében miniszteri rendeletek szabályozták.

A szociális törvény hatálybalépésével a segélyezési rendszer átstrukturálódott, komplexebbé, egymásra épülőbbé vált. Új támogatási formaként jelent meg a tartós munkanélküliségre reagálva a munkanélküliek jövedelempótló támogatása. A rendszer árnyaltabbá vált az 1997-ben a törvénybe beépülő aktív korúak rendszeres szociális segélyének szabályozásával. E jövedelem pótlására szolgáló támogatási formákban

részesülők számából az a következtetés vonható le - amit a város munkanélküliségi rátája is mutat -, hogy településünkön az országos átlag alatti a foglalkoztatási hiányból eredő szociálisan rászorulóknak száma. E tényvel indokolható az az érdekes számadat is, hogy a munkanélküli jövedelempótló támogatásban részesülők száma 2001. májusától folyamatosan csökken, mert az új megállapításokra ezen időponttól nincs lehetőség, azonban ezzel egyidejűleg mégsem emelkedett az aktív korúak rendszeres szociális segélyében részesülők száma.

A lakásfenntartási támogatás rendszere stabil, jól szolgálja a lakhatás megőrzését.

1992. évben a lakásfenntartási támogatás lakbér és kamattámogatás címen került megállapításra. A kamattámogatásban részesülők száma nagyon magas volt. 1993. évtől a lakásfenntartási támogatás a lakbér és közüzemi díjak támogatására szolgál, megszűnt a kamattámogatás lehetősége. Emiatt az ellátottak száma jelentősen csökkent.

A törvény hatálybalépése óta eltelt időszakban az igénylők számában lényeges eltérés nincs, azonban az e támogatásra fordított összegben fokozatos emelkedés észlelhető.

A szociális étkeztetés biztosítása a Területi Gondozószolgálat feladatai közé tartozik, 2000 évtől a jogosultság elbírálása is az ő hatáskörükbe került.

A szociális ellátások területén elvégzett jogszabályi struktúraváltást követve, 1997-ben megjelent a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény, mely keretet és egységes szabályozást adott a gyermekvédelmi rendszeren belül a gyermekek pénzbeli ellátásainak.

A törvény megjelenése előtti időben rendszeres nevelési segélyként, valamint rendkívüli nevelési segélyként folyósított ellátásokat rendszeres gyermekvédelmi támogatásként, illetve rendkívüli gyermekvédelmi támogatásként szabályozta.

A táblázat számadatai is jól mutatják, hogy a jogosultsági feltételekben számottevő változás nem történt, mert a támogatásban részesülők számában nagy arányú változás nem következett be. Ugyanakkor szembeötlő, hogy az ugyanannyi ellátott számára folyósított támogatás összege 10 év alatt megkétszereződött.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának képviselőtestülete az 1993. évi III. törvényben, az 1997. évi XXXI. törvényben, valamint az 1990. évi LXV. 16. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva megalkotta rendeletét és a jogszabályi

változásokhoz, valamint a helyi igényekhez igazodóan folyamatosan karbantartja helyi rendeletét a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályozásáról.

E rendeletben kerültek szabályozásra a:

- rendszeres pénzbeli ellátások,
- nem rendszeres pénzbeli ellátások,
- természetbeni ellátások,
- szociális szolgáltatások,
- gyermekjóléti alapellátások.

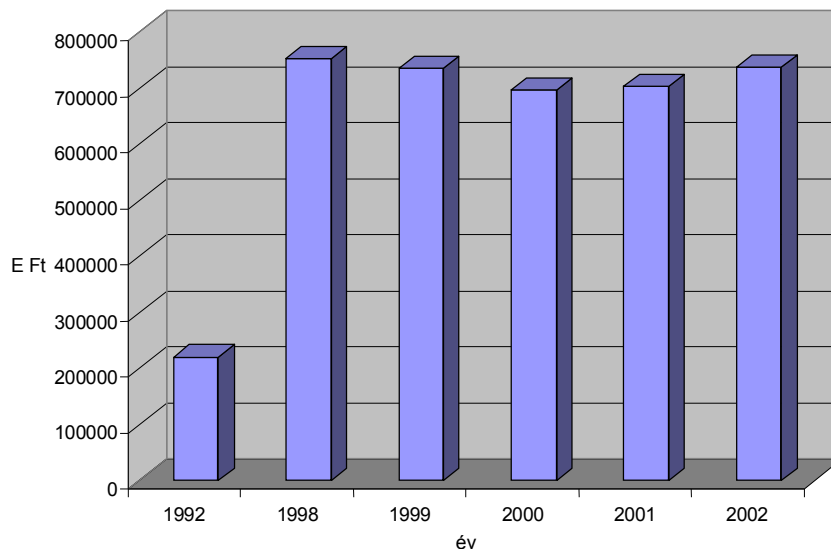
A folyamatos monitorozás eredményeként a lakossági szükségletekre reagálva kerültek beépítésre a rendeletbe a törvényben szabályozottakon túlmenően az alábbi támogatási formák:

- gyógyszer támogatás,
- 25 évesnél fiatalabb, halmozottan fogyatékos személyt nevelők átmeneti segélye,
- kamatmentes kölcsön,
- rendszeres gyermekvédelmi segély,
- normatív ellátáson túli gyermekétkeztetési kedvezmény,
- távhődíj kompenzáció.

A rendelet a jogosultsági feltételek szabályozásánál figyelemmel van a speciális igényű, többletkiadást eredményező élethelyzetekre. Így kiemelten kezeli az egyedül élőket, a tartós beteget, illetve fogyatékos ellátó családokat, valamint a gyermeküket egyedül nevelő szülőket.

A pénzbeli és természetbeni ellátások fedezetére biztosított önkormányzati költségvetési

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

előirányzat folyamatosan lehetőséget teremt, a jogszabályi előírásoknak megfelelő támogatási igények kielégítésére.

V. A szociális szolgáltatásokat biztosító önkormányzati intézmények bemutatása

V/1. Egyesített Szociális Intézmény
786

Győr, Kálóczy tér 9-11. Telefon: 315-

Az Egyesített Szociális Intézmény alapítására 1980-ban került sor, a Kálóczy téri 155 férőhelyes idősek otthona átadásával egyidejűleg. Ekkortól, a korábbi Rózsa F. úti 30 férőhelyes szociális otthont is integráló – együttesen 185 férőhelyes - intézményben egy szervezeten belül valósulhatott meg a város időseinek ellátása.

Az évek során változó tevékenységű, napjainkra

- Területi Gondozó Szolgálatot,
- Bentlakásos ellátásokat,
- Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthonát

magában foglaló intézmény látja el a város idősgondozásával összefüggő szociális alap- és szakellátási teendőket.

Területi Gondozó Szolgálat

Szakmai feladata a város közigazgatási területén élő, szociálisan rászoruló lakosság szociális alapellátásának és szakellátásának biztosítása. E feladatok ellátása jelenleg 7 gondozási központ, 13 idősek klubja, valamint 1 átmeneti gondozóház keretében biztosított, átlagosan havonta mintegy 1500 – 1600 fő részére.

A támogató segítségnyújtás célja annak biztosítása, hogy az idős emberek saját megszokott lakókörnyezetükben, lehetőség szerint független életet élhessenek mindaddig, míg ezt kívánják és megoldható.

A területi gondozó szolgálat szakmai feladat-csoportjai:

- gondozási központok,
- idősek klubjai,
- házi segítségnyújtás,
- étkeztetés,

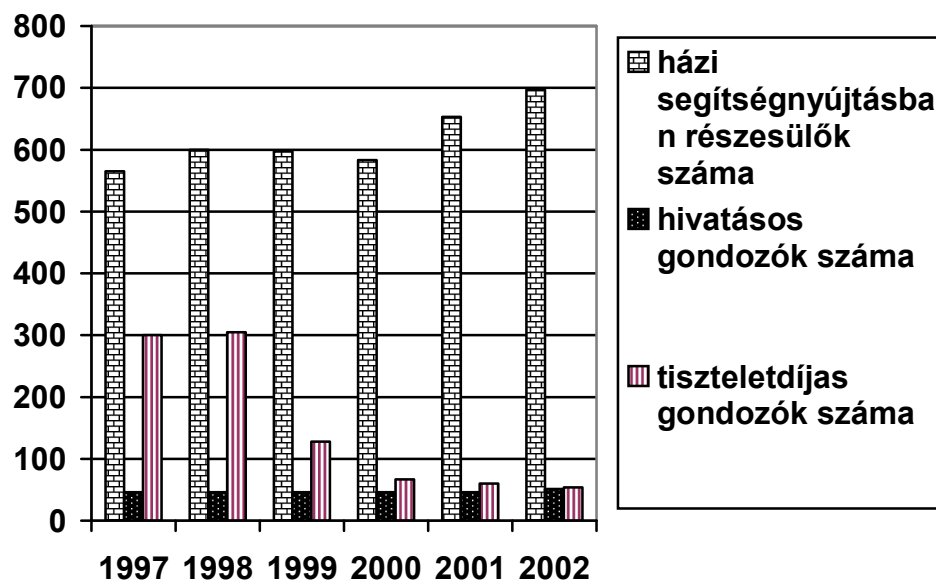
- átmeneti gondozóház.

A gondozási központok és az idősek klubjai az összehangoltan végzett szakmai feladatok alapegységei. A klubokban az időskorúak kellemes elfoglaltsággal, családias, meghitt légkörben, szellemi frissességüket megőrizve, de igény szerint fizikai elfoglaltságot is találva őrizhetik meg aktivitásukat, hasznosságukat. Az alkalmazott szakmai program vezérlő elve: az egyén független, önálló, aktív életvezetésének biztosítása, az időskor jellegzetességeinek figyelembe vételével.

A gondozók segítséget nyújtanak a háztartási munkák ellátásában, személyi higiéné biztosításában, a gondozottak külső kapcsolatai ápolásában, ügyeik intézésében.

Az ezzel összefüggő feladatokat körzetekben ellátó szakemberek (2002. év végén 51 hivatásos, 54 tiszteletdíjas gondozó) biztosítják, hogy minden rászoruló (2002. év végén közel 700 fő, több mint kétharmaduk nő) a neki legmegfelelőbb ellátásban részesüljön.

A házi gondozást végzők számának alakulása

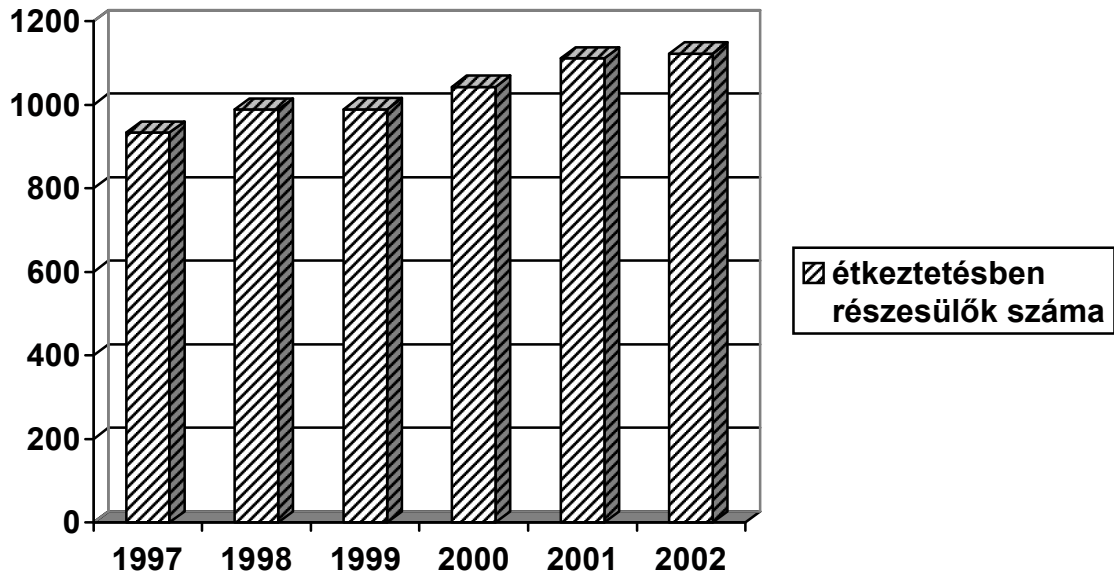

1997 – 2002. között

Központosítottan, kevesebb, de színvonalasabb helyről, menüválasztással, diétás étkezés lehetőségével - házhozszállítással is - történik az étkeztetés biztosítása (2002. év végén

1122 fő, döntően egyedülálló számára, közel egytizedük részére ingyenesen).

Az étkeztetésben részesülők számának alakulása

1997 – 2002. között

Az alapellátás körébe tartozó szolgáltatásoknál valamint a szakosított nappali ellátásnál a szakképzettségi mutatók alakulása:

Alapellátás:

Szociális étkeztetésben foglalkoztatottak száma 5 fő, szakképzettségi arányuk 100%

A házi segítségnyújtásban dolgozók száma 51 fő, szakképzettségi arány 84%

Működési engedélyük határozatlan időre szól.

Szakosított nappali ellátás:

Idősek klubjaiban dolgozók száma 23 fő, szakképzettségi arány 91%

Működési engedély határozatlan időre szól.

Idősek Gondozóháza

Az átmeneti gondozóház 1997 óta, kezdetben 11, jelenleg 20, havi térítési díjas férőhelyen, maximum egy évre nyújt a családtól távoli ápolást-gondozást. Ez az ellátási forma az egyik leghumánusabb lehetőség arra, hogy a család ápoló és gondoskodó szeretete mellett egy szakmailag kompetens ellátórendszer hozzásegítse az idős embert ahhoz, hogy minél tovább az otthonában maradhasson.

Fennállása óta, folyamatosan 100 %-os kihasználtsággal működve, összesen 396 ellátottnak biztosított hosszabb-rövidebb ideig teljes körű ellátást.

Az ellátási forma iránti érdeklődést, igényt mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy az elhelyezésre várakozók száma jelenleg is meghaladja a 60-at.

Az átmeneti gondozóházban dolgozók száma 7 fő, szakképzettségi arányuk 100%. Működési engedély határozatlan időre szól.

Idősek Otthonai

E tartós bentlakásos ellátási forma jelenleg a város 5 különböző pontján (Kálóczy tér 9-11, Apáca u. 27, Mohi u. 4, Cuha u. 30., Öveges J. u. 7.) biztosított, összesen 254 férőhelyen. Olyan ellátottak részére, akik az otthonukban önálló életvitelre nem képesek, hozzátartozók hiányában, vagy azok elfoglaltsága miatt szorulnak idősotthoni ellátásra.

Telephely megnevezése	Tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó férőhelyek 2002. december 31-én		
	<i>Átlagos</i>	<i>Átlagot jóval meghaladó</i>	<i>Összesen</i>
	<i>Elhelyezés</i>		
Kálóczy tér	137		137
Apáca utca		28	28
Cuha utca	44		44
Mohi utca	25		25
Szt. Anna Otthon *	20		20
Összesen:	226	28	254

* 2003.06.30-val átadásra került a Szentlélek Templom és Otthonfenntartó Alapítvány részére.

Az Apáca utcai emeltszintű ellátást biztosító 28 férőhely kivételével az elhelyezésért egyszeri hozzájárulást fizetni nem kell. A teljes ellátásért, gondozásért valamennyi ellátási formát havi térítési díj fizetési kötelezettség terheli. A tartós bentlakásos elhelyezésre nagy igény mutatkozik az időskorú lakosság részéről, amit jól mutat a várakozók folyamatosan magas száma. 2002. január hónapban 234 fő várta a biztonságot nyújtó elhelyezést, amely a Cuha utcai otthon beindításával sem csökkent jelentős mértékben.

Továbbra is 200 fő felett van a várakozók száma.

A tartós bentlakást nyújtó intézményi elhelyezésre várakozók korösszetételére vonatkozó adatok

	1999. december 31.	2002. december 31.
26-35 év közöttiek	2	---
36-45 év közöttiek	3	---
46-55 év közöttiek	2	6
56-60 év közöttiek	5	4
61-65 év közöttiek	38	18
66-75 év közöttiek	47	48
76 év fölöttiek	122	128
Összesen	219	204

A bentlakásos ellátásban dolgozók száma 85 fő, szakképzettségi arányuk 83,5%.

Működési engedély határozatlan időre szól.

Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona

Az értelmükben, illetve mozgásukban akadályozott, illetve halmozottan sérült, családi háttérrel rendelkező, 18. életévüket betöltött, Győr területén élő fiatalok és felnőttek nappali szociális ellátását 1989. óta 30 férőhelyen biztosító ellátási forma.

Célja az említettek napi élettevékenységéhez szükséges szokások kialakítása, közösségi tevékenységük szervezése, egészségi állapotuknak megfelelő foglalkoztatása, felkészítés a nagyobb önállóságra.

Az ÉNO keretein belül 1990-ben szülőkkel együtt létrehozták a “ Segítő Kéz” Egyesületet.

Az egyesület segítséget nyújt az értelmükben akadályozott fiatalok érdekeinek védelméhez, az ÉNO tárgyi feltételeinek javításához, szakmai programjának megvalósításához.

Fogyatékosok nappali ellátásában dolgozók száma 5 fő, szakképzettségi arány 100%

Működési engedély határozatlan időre szól.

V/2. Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr, Avar út 3. Telefon: 512-300

1991-ben a Családsegítő Szolgálat tevékenységi körébe beépül a hajléktalanok ellátása, 1992-ben a Győr-Likócsi telephelyen megnyílik a Hajléktalanok Átmeneti Szállása, amely 1994. január 1-je óta önálló intézményként működik.

A 130.000 lakost közelítő városban becslések szerint 500-600 hajléktalan személy él. Nagy előrelépést jelentett, hogy intézményes keretek között a város a differenciált ellátás feltételeinek megteremtését tűzte ki célul, fokozatosan csökkentve ezzel azoknak a hajléktalanoknak a számát, akik utcán, állomáson és egyéb helyeken kénytelenek élni.

A szakmai tevékenység bonyolult, többszörösen összetett, területileg tagolt, komplex szerveződésben valósul meg.

Az intézmény által nyújtott, rendszeresen 450 - 500 hajléktalan által igénybe vett differenciált ellátások és szolgáltatások a következők:

- Szállásnyújtás átmeneti és menhely jelleggel azon személyek részére, akik lakással nem rendelkeznek.
- Krízishelyzetek megoldása elsősorban a lakhatási feltételek ellehetetlenülése esetén.
- Hajléktalanok ápolása, gondozása, rehabilitálása, valamint habilitálása.
- Szociális étkeztetés biztosítása.
- Nappali melegedő működtetése, utcai gondozó szolgálaton keresztül történő segítség.
- Háziorvosi és szakorvosi ellátás.
- Egészségnevelési, mentálhigiénés tevékenység.
- Munkaerőközvetítés, tanácsadás, mentorok segítségével.

Az intézmény az ellátás javítása érdekében:

- az országban elsőként alakított ki saját, a klientúra speciális igényeit kielégítő orvosi rendelőt, ahol háziorvosi, pszichiátriai és bőrgyógyászati szolgáltatások vehetők igénybe,
- 1999 óta 200 adagos főzőkonyhát üzemeltet.

A 270 engedélyezett férőhely differenciált ellátásnak megfelelő megoszlása a következő:

Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye és Átmeneti Szállása	180 férőhely
Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona	50 férőhely
Hajléktalanok Otthona	40 férőhely
Nappali Melegedő	60 férőhely
Népkonyha	70 adag/nap

Az ellátást a feszültségek csökkentése érdekében a téli időszakban (november 1 - április 30-ig) 60 férőhelyes időszakos éjjeli menedékhely egészíti ki.

Az intézmény telephelyei és telephelyenkénti főbb feladatai a következők:

Hajléktalanok Átmeneti Szállása

A hajléktalan személyek éjszakai pihenését, időleges tartózkodását, szociális és mentális

gondozását biztosítva elsőként nyílt meg 1992-ben.

A bekerülés egyéni jelentkezéssel vagy társintézményből való átirányítással történik.

Egy lakószobában átlagosan 8 fő elhelyezése biztosított. Az ellátottak átlagéletkora 46-48 év, 1/5-e nő, 4/5-e férfi. A kihasználtság 100%-os.

Az egyéni esetkezelésnek köszönhetően a szállóról történő továbblépés lehetősége adott: többen kérik az elhelyezésüket a Rehabilitációs Otthonba, ahol a munka világába való visszarendeződés a fő cél.

Az ellátási formához a város több pontján lakások tartoznak, amelyek a kritikus helyzetbe került családoknak nyújtanak átmeneti segítséget.

Rehabilitációs Otthon

1997 óta működő otthon a munkaképes korú, de egészségi, pszichés és szociális állapotában visszafordítható módon károsodott személyek elhelyezését szolgálja, akik önként vállalják és tevékenyen vesznek részt a szervezett, komplex, átfogó rehabilitációs folyamatban és akiknek a szociális ellátása ilyen módon indokolt.

Az ellátottak életkora 20-60 évig tehető, 1/3-uk nő, 2/3-uk férfi, egy részük a városban működő cégeknél munkaviszonnyal rendelkezik. Az otthon kihasználtsága 100%-os.

Az intézmény sikeres pályázatokon keresztül eljutott odáig, hogy a munkavégzés tárgyi feltételeit fokozatosan megteremtse: a munkavégzés céljára csarnokot épített, személyek szállítására alkalmas autót, munkagépet vásárolt.

Rehabilitációs foglalkoztatást vállaló cég hiányában, a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása, részükre folyamatos munka biztosítása nehéz feladat.

A Megyei Munkaügyi Központ pályázatán az intézmény 1999-ben és a 2000. évben összesen 30 megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatására vállalt kötelezettséget 3 éves időtartamra.

A gondozottak rehabilitációjában nagy hangsúlyt fektetnek az egyéni és a kiscsoportos foglalkozásokra, amelyeken belül a munkavégzésre irányuló motiváció fenntartása a fő cél.

Hajléktalanok Otthona

Az 1997-ben megnyílt otthon ellát minden olyan hajléktalant, aki idős kora, betegsége miatt állandó ápolásra, gondozásra szorul.

A jelenleg ellátottak életkora 35- 80 évig tehető, 1/3-a nő 2/3-a férfi. Az otthon kihasználtsága 100%-os.

Nappali Melegedő és Népkonyha

A nappali melegedő a hajléktalan személyek nappali tartózkodására nyújt lehetőséget. Részükre napi egyszeri meleg ételt, tisztálkodási és mosási lehetőséget, hetente 2 alkalommal szükséglet szerint orvosi ellátást biztosítanak, emellett hivatalos ügyeik intézésében nyújtanak segítséget.

Itt működik a népkonyha, naponta 70 adag meleg ételt biztosítva a hajléktalan személyeknek.

Az utcán élő, a többségi társadalommal való kapcsolattartásuk szinte minden szálát felszámoló, sajátos normarendszer szerint élő, segítséget nehezen elfogadók körében a város területén jelentős, jól szervezett, összehangolt utcai szociális munkavégzésre is sor kerül.

Az ezzel foglalkozó 2 fő szociális munkás, együttműködve a civil szféra segítőkivel, segítséget nyújt az utcán élő 200 – 350 fő hajléktalan személyek felkutatásában. Naponta – állandó megállóhelyeken - meleg teát és szendvicset osztanak az utcán élőknek. Szükség szerint ruházattal, takaróval, gyógyszerrel látják el a rászorulókat, segítséget nyújtanak az elvesztett okmányaik pótlásában, az egészségügyi ellátások igénybevételeiben, a szállóra való beutalásban.

Az intézménynél 43 fő foglalkozik közvetlenül a kliensekkel. A dolgozók szakképzettségi arányának javítása érdekében folyamatos beiskolázások történnek.

Szakképzettségi arány:

Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye és Átmeneti Szállása	68%
Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona	80 %
Hajléktalanok Otthona	100%

A szakképzettségi mutatók miatt jelenleg az intézmény ideiglenes működési engedéllyel rendelkezik. Végleges működési engedélye a Népkonyhának és a Nappali Melegedőnek van.

V/3. Családsegítő Szolgálat

Győr, Lajta út 21. Telefon: 517-737

A családsegítés egy családcentrikus, rendszerszemléletű személyes gondoskodási forma, mely a szociális munka eszközeinek és módszereinek a felhasználásával általános és speciális szolgáltatást nyújt a működési területen élő lakosság számára.

Ellátására 1989-ben az Egyesített Szociális Intézményhez integráltan önálló szakmai egység jött létre, majd ez 1992-ben önálló gazdálkodással és bérgazdálkodással rendelkező költségvetési intézménnyé alakult. A szociális alapellátás részeként, szociális és mentális

ellátást nyújt. Legfontosabb célja a lakosság testi és lelki egészségének megóvása és fenntartása, szerepvállalás a szociális biztonság megteremtésében.

Kiemelt szerepe van a családok, egyének működőképességének megőrzésében, illetve annak helyreállításában, azon képességeik fejlesztésében, melyek segítségével megoldják a társadalomban való működésüket. Segítséget nyújt az egyéneknek, hogy alkalmassá váljanak az önálló életvitelre, problémamegoldó, konfliktuskezelő képességük fejlődjön, tudjanak élni a számukra elérhető erőforrásokkal.

Közvetít a hozzáforduló és a szakellátó intézmények között. Tevékenységének - melyet az 1993. évi III. törvény és az 1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet szabályoz - alapja az együttműködés, a koordináció.

Működése során figyelemmel kíséri a lakosság szociális mentálhigiénés helyzetének alakulását, ezzel jelző funkciót tölt be az önkormányzat, a szociális alapellátást nyújtó intézmények felé, az egyes társadalmi csoportok helyzetét illetően.

Segítséget nyújt a szociális szolgáltatások megtervezésében, széleskörű információs bázist alakít ki a kliensek részére, illetve a társintézmények számára. Kapcsolatot tart fenn a lakosság különböző csoportjaival, az ellátó intézmények munkatársaival.

A családgondozás a segítő munka legfontosabb tevékenysége, melynek lényege a kliens és a családgondozó között létrejövő szerződés alapján meghatározott időkeretek között történő segítő folyamat. Ez olyan interaktív tevékenység, mely egyéneknek, családoknak nyújt segítséget ahhoz, hogy a környezetükkel való konfliktusok, feszült helyzetük megoldása, a belső és külső erőforrások felhasználásával lehetővé váljon.

Pszichológiai, jogi tanácsadást működtet, a kialakult krízishelyzet megszüntetése érdekében, krízis intervenciót végez.

A közösségi szociális munka keretében speciális segítő szolgáltatást nyújt, illetve megszervezésében közreműködik. A szolgáltatások igénybevételének módja történhet önkéntesen, kötelező együttműködés keretében.

Kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekes családokra a prevenciós munka részeként. Fontos feladatnak tekintik a családdal való komplex foglalkozást. Céljuk a gyermekek hátrányos helyzetből való kilépési esélyeinek növelése. Nagy hangsúlyt helyeznek a lakosság lelki egészségének védelmére, ennek érdekében tanácsadást, egyéni és családkonzultációt,

gyermek- család és felnőtt-terápiát végeznek.

Fontos feladata a hozzá fordulók szociális és mentálhigiénés gondozása, krízishelyzeteik oldása, megelőzése, a családok működőképességének megtartása, önerőik feltárása, mozgósítása. A cél elsősorban az, hogy a családok kapjanak jól megtervezett és alkalmas szolgáltatásokat, tanácsokat, törődést és támogatást.

Legfontosabb feladatai a következők:

- Általános segítő munka keretében: információ szolgáltatása.
- Tájékoztatás: szociális társadalombiztosítási, családtámogatási, személyes szociális szolgáltatások formáiról, az ellátásokhoz való hozzájutás feltételeiről, módjáról.
- Tanácsadás: szociális, életvezetési és mentálhigiénés ügyekben.
- Ügyintézkések.
- Érdekérvényesítés segítése: információ, jogsegély, konkrét ügyintézés, érdekképviselő
- Szociális érdekvérvényesítés segítése: társadalombiztosítás, önkormányzat, civil szervezetek segélyeihez való hozzájutás.
- Természetbeni juttatások: lakossági felajánlások, intézmények, valamint vállalatok adományainak továbbítása.

2003. júniusától adósságkezelési tanácsadással bővült a Családsegítő Szolgálat tevékenysége.

Valamennyi szolgáltatása ingyenes.

1999. december 31-ig öt, majd a bácsai Családsegítő Központ 2000. januári megszűntével négy Családsegítő Központ működik a városban, területi felosztás alapján végezve munkájukat.

A Családsegítő Szolgálat családgondozóinak létszáma 27 fő, ebből intézményvezető 1 fő, családgondozó 22 fő, szociális segítő 4 fő. A dolgozók szakképzettségi aránya 85%-os. Működési engedélye határozatlan időre szól.

Családsegítő Szolgálat Észak-Dunántúli Regionális Módszertani Központja

2001. óta pályázat útján elnyert feladatként működik öt - Fejér, Veszprém, Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron, Vas - megye területén. Megbízatása 5 éves időtartamra szól, amelyre megfelelő szakmai munka alapján ismételtén kijelölhető lesz.

Az önkormányzat vállalta a módszertani feladat ellátáshoz szükséges létszámtöbblet

biztosítását a pályázat időtartamára (5 évre) és ezek kihatását az intézmény gazdálkodási keretszámba (2001-től) be is építette.

A családsegítői szolgáltatást igénybevevők megoszlása 1999 – 2002 között:

	1999	2000	2001	2002
Családsegítést igénybevevők	4204	3353	3791	3275
Ebből				
Férfi	1343	848	973	807
Nő	2861	2505	2818	2468
60 éven felüli	541	677	772	653
Egyedülálló	1708	910	1147	874
Tartós munkanélküli	1297	580	649	681

VI. Nem állami, egyházi fenntartói tevékenységek bemutatása

Az e törvényben meghatározott személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátást a helyi önkormányzat az 1990. évi LXV. tv. 81.§ (1) bekezdése szerint, valamint az állami szerv szociális szolgáltatást végző egyesülettel, alapítvánnyal, egyházi jogi személlyel ezek intézményeivel, egyéni vagy társas vállalkozóval kötött szerződés (ellátási szerződés) útján is biztosíthatja.

Győr város a törvényben előírt kötelezettségének döntő részében saját fenntartású intézményein keresztül tesz eleget. Győr városának feladatellátási szerződése van a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Győri Területi Központjával.

A szerződés keretében működik a halmozottan sérült gyermekek nappali intézménye, jelenleg 10 fővel. Ezen felül 25 fő mozgássérült gyermek nappali ellátását végzik.

A Máltai Szeretetszolgálat a Támogató Szolgálat beindításában is szerepet vállalt. Modellkísérleti jelleggel működtetik a jeltolmács szolgálatot is. Új elemként, a szolgáltató rendszerük része a jelzőrendszeres házi gondozás, amelyet 30 fő vesz igénybe. **Terveik között szerepel a Támogató Szolgálat kistérségekre történő kiterjesztése is.**

Győr városában szép számban működnek egyházi és nem állami fenntartók. Többségük nagy hagyományokkal és szakmai tapasztalatokkal rendelkezik. A civilek segítségével kezdetben a problémák közös feltárásában, a minél szélesebb laikus segítők toborzásában, adománygyűjtésben és adományosztás formájában jelentkezett.

Számos civil szervezet jött létre azokon a területeken, ahol szükség volt plusz erőforrások felkutatására, önkéntes szerveződésre, adományokat fogadni tudó szervezetekre.

A koncepció által felölelt szervezeteket a város és a lakosság életében betöltött szerepük által csoportosítottuk.

VI/1. A nem állami és egyházi fenntartású intézmények

1. Egyházmegyei Hivatal Papi Otthon

Fenntartó: Püspökség és Széchényi György Közhasznú Alapítvány
 Idősek Napközi Otthona (30 férőhely)
 Papi Otthon (20 férőhely)

2. Evangélikus Szeretetház

Fenntartó: Evangélikus Egyházközség
 Idősek Otthona (80 férőhely)

3. Szent Orsolya Rend

Fenntartó: Szent Orsolya Rend.
 Idősek Otthona (20 férőhely)

4. Szent Anna Otthon

Fenntartó: „Szentlélek” Templom és Otthonfenntartó Alapítvány
Idősek Otthona (270 férőhely)

Az intézményvezetők tájékoztatása szerint ezekben az intézményekben az ellátottak 20-70 %-a győri lakos, hozzá kell azonban tenni, hogy a felvételt követően valamennyien győri lakosokká válnak.

A nem állami és egyházi fenntartású intézményekre továbbiakban is számítunk, különösen az önkormányzati feladatbővítés előtt kell figyelembe venni az általuk ellátott feladatokat.

VI/2. Hátrányos helyzetű csoportok támogatására létrejött szervezetek

A szervezetek másik nagy csoportját képezik a hátrányos helyzetű csoportok támogatására, élethelyzetük javítására, az érdekképviselésük érvényesítésére, tájékoztatására, információszolgáltatásra, adományok gyűjtésére, egyéb kulturális és szabadidős programok szervezésére létrejött szervezetek.

Itt kell kiemelten foglalkozni a négy nagy fogyatékosokat tömörítő érdekvédelmi szervezettel, a Vöröskereszttel, valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal. Bár az érdekképviselői szervek megyei szervezetek, jelentős szerepet töltenek be városunkban a fogyatékosokkal élő lakosság életében.

Értelmi Fogyatékosok Országos Szövetsége

Jövőbeli elképzelés: Győrben az értelmi fogyatékos gyerekek részére átmeneti elhelyezést szeretnének megvalósítani azért, hogy a szülők szabadságra tudjanak menni, vagy betegségük esetén gyermekük elhelyezése megoldott legyen.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Győri Területi Központja tevékenységei a város és vonzáskörzetében:

- segélyezés, intézmények és magánszemélyek részére,
- rehabilitációs munkaerőpiaci szolgáltatás,
- információnyújtás,
- szaktanácsadások: jogi, életvezetési, szakorvosi,
- jelmondó szolgáltatás,
- jelzőrendszeres házigondozás,
- személyi segítség,
- szállítószolgálat,
- gyógyászati segédeszközök kölcsönzése,
- rehabilitációs szakkönyvtár,

- előadás sorozatok,
- munkára felkészítő képzések,
- jelnyelvi tolmácsszolgálat.

Magyar Vöröskereszt Területi Szervezete

Képzés: -Házi betegápolás (eü. szakközépiskolával közösen, 32 órás tanfolyam),
 -Közúti elsősegélynyújtás tanfolyam + vizsgáztatás,
 -Ifjúsági képzés (évente 35-40 fő),
 -Egészségnevelés, drogprevenció,
 -Véradásszervezés.

Katasztrófavédelemben való részvétel

Segélyezés

Természetbeni és pénzbeli lehet, évente több alkalommal adják az alapszervezeteknek. Adományokkal és pénzbeli támogatással segítik a nyugdíjasokat is, ennek formája az 1.000 -1.500,-Ft értékű vásárlási utalvány. Ez éves szinten: 1500-2000 főt érint.

Szociális Gyermek Üdültetés

Évente 40 főt érint. Van, akit teljesen ingyen visznek, van, akit a munkahely vagy az adott település támogat teljes egészében vagy részben. Ennek fedezete a felajánlott adó 1%-ból van.

A győri képviselő testület döntése alapján a Vöröskereszt Megyei szervezetével közösen kaptak telket azért, hogy egy lakóotthont létesítsenek értelmi fogyatékosok számára.

Mozgáskorlátozottak Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesülete

Főbb tevékenységük az érdekképviselőten felül:

- lakás akadálymentesítéséhez nyújtható vissza nem térítendő támogatás elbírálása,
- gépkocsi beszerzéshez nyújtott támogatás elbírálása,
- fogyatékosági támogatás igénylésével kapcsolatos tájékoztatás és ügyintézésben nyújtott segítség,
- MEOSZ-on keresztül oktatásképzés,
- mozgássérültek foglalkoztatásához hely biztosítása,
- információnyújtás, tanácsadás.

Siketek és Nagyothallók Megyei Szövetsége

Az érdekképviselőten felül tagjaiknak:

- információt nyújtanak,
- fogyatékosági támogatás igényléséhez adnak segítséget,

- kulturális és szabadidős tevékenységeket szerveznek.

Vakok és Gyengélátók Országos Szövetsége

Az érdekképviselőten felül tagjaiknak:

- információt nyújtanak,
- fogyatékosági támogatás igényléséhez adnak segítséget,
- kulturális és szabadidős tevékenységeket szerveznek.

VI/3. Az önkormányzati intézmények munkáját segítő alapítványok

E civil szerveződések olyan tevékenységek támogatására jöttek létre (pl.: képzés, tárgyi eszközvásárlás, kulturális program, kirándulás), melyekre a költségvetés nem nyújt elegendő fedezetet.

A legjelentősebb intézmény mellett működő alapítványok, pl.: Gyökerek, Ószirózsa, Segítőház, Szent Cirill és Method Alapítvány.

”GYÖKEREK” Jóléti Szolgálati Alapítvány

Győr Megyei Jogú Város és a Családsegítő Szolgálat Alapítványa.

Karitatív céljai:

- családsegítés,
- adományszervezés,
- szociálisan rászorulóknak támogatása,
- időskorúak gondozása,
- munkahelykeresés,
- munkanélküliek segítése.

Non-profit vállalkozásaik:

- lábbeli javítás,
- ruhaneművarrás, javítás,
- kertészeti szolgáltatások.

Ószirózsa Alapítvány

A közhasznú alapítványt 1991-ben hozták létre, Győr város Idősek Otthonaiban élők életminőségének javítása, ápolók továbbképzése gyógyító eszközök vásárlásának segítése céljából.

Az alapítvány végzi:

- az Idősek Otthonai betegeknek fizioterápiás kezelését,
- a gépek vásárlásával elősegíti a gyógyítás színvonalának emelését,
- támogatást nyújt a szakemberek képzéséhez, illetve továbbképzéséhez,
- támogatást nyújtott az otthon lakóinak nyaralásához,
- bevételeinek növelés céljából koncertet és bált szervez.

Segítőház Alapítvány

Az alapítvány 1997-ben alakult.

Az alapítvány létrehozásának célja:

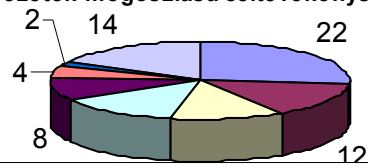
- a társadalmi egyenlőtlenségek miatt a társadalom peremére sodort egyének, családok szociális problémáinak enyhítése és lehetőségek szerinti megoldása,
- a hátrányos helyzetűek közül különösen a hajléktalanok, az otthonukból elűdzött nők, az intézményekből kikerülő személyek időszakos, vagy hosszabb idejű szociális gondozása,
- az alapítvány széleskörű tevékenységet fejt ki a prevenció és a rehabilitáció érdekében,
- szervezi és koordinálja az érintettek részére tett lakossági felajánlások összegyűjtését, gondoskodik az adományozók által megjelölt felhasználásról.

Szent Cirill és Method Alapítvány

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés keretében működteti a Gyermek és Családok Átmeneti Otthonát. (12 fő gyerek és 28 fő felnőtt)

Érdekes képet nyújt a szervezetek céltevékenysége szerinti megoszlás:

Civil szervezetek megoszlása céltevékenységeik alapján

- Egészségügyhöz, egészségvédelemhez kapcsolódó szervezetek
- szociális és foglalkoztatási célú szervezetek
- Érdekvédelem, érdekképviselés
- Szociális tevékenységeket segítő
- Nyugdíjasok támogatása
- Egyházi szervezetek
- Oktatás-ifjúsági területen tevékenykedők
- Egyéb

VI/4. Egyéb szerveződések

A gazdasági és a politikai életben kulcspozíciót betöltő emberekkel szemben a társadalom "szegényebb", elesettebb tagjai részéről is megfogalmazódik egyfajta elvárás. Ezt az elvárást testesítik meg azok a civil szervezetek, melyek azért jöttek létre, hogy a vállalkozói szféra adományait gyűjtsék össze és minden alkalommal más-más célcsoportot támogassanak. (pld. Rotary Klub, United Way Alapítvány, Lyons Club).

Nem szabad figyelmen kívül hagyni a nyugdíjasokat, valamint az aktív korú munkanélkülivé vált munkavállalók foglalkoztatását elősegítő, támogató civil szervezeteket sem.

A nem állami és egyházi fenntartású szervezetek és az önkormányzat közötti együttműködést segítik az önkormányzat pályázatai a civil szervezetek számára, valamint a civil (egyházügyi) szakértői tanács és a helyi szociális rendeletben formalizált fórum, a Szociálpolitikai Kerekasztal.

VII. Fejlesztési tervek időbeli és költségvetési ütemezése

A szükségletek, a törvényi előírások valamint az önkormányzat tehervállalási képessége alapján állítottuk össze a fejlesztési táblát.

A fejlesztési tábla a következő rendezési elvek mellett épül fel:

- A kötelező feladatok megvalósítása az elsődleges.
- Az alapellátási feladatok ellátásának teljes lefedettsége.
- A jelentkező szükségletek nagyságrendje.
- A város területén a szociális ellátásban résztvevő nem állami és egyházi fenntartók jövőbeli terveinek figyelembevétele.

Öt éves időintervallumra bontottuk le a megvalósulást, az egyszeri beruházás és a működtetés költségeit.

A megvalósulást befolyásoló tényezők lehetnek:

- Az önkormányzati pénzügyi kondíciók változásai (kedvező vagy kedvezőtlen).
- Az esetleges pályázati lehetőségek (hazai és EU).
- Az esetlegesen jelentkező magán tőke beáramlásának szándéka.
- Jogszabályi változások, újabb kötelezések a feladatokban.

A működtetés költségeinél a teljes, vélelmezett összeget vettük, de ezt csökkentik a normatív támogatások és egyéb bevételek pl.: a térítési díjak.

A program beruházási oldala előreláthatóan 1.475.500 E Ft-ba kerül, a működtetés költségei feladatonként szerepelnek a táblázatban.

Az önkormányzat eldöntheti, hogy milyen módon oldja meg a feladatát. Jelenleg az a tipikus, hogy az önkormányzat saját költségvetési intézményt alapít illetve bővít.

Néhány éve új elemként jelent meg, hogy ellátási szerződés keretében működtet az önkormányzat feladatot. Győr városának két ellátási szerződése van, ebből egy szociális területen. A tapasztalatok kedvezőek, ezért négy ellátási formánál ezt javasoljuk megoldásként. Ez persze nem jelenti azt, hogy amennyiben más feladatellátásnál kedvező ajánlattal jelentkezik ellátó, hogy vele nem gondolnánk át az esetleges együttműködés lehetőségeit. Minden ellátási szerződés egyik legfontosabb eleme a garanciák megfelelő szintű kidolgozása.

Összevetettük a két legtipikusabb megoldási mód előnyeit és hátrányait, ezzel is segítve a döntéshozatalt.

I. A feladatot önkormányzati intézmény látja el.

Erősségek:

- Az önkormányzat nagy tapasztalatokkal rendelkezik az intézményi struktúra létrehozásában, működtetésében.
- Tradicionális módon tudja gyakorolni fenntartói feladat és hatáskörét.
- Az intézményvezetőt a Közgyűlés nevezi ki.
- Az intézmény költségvetésének megállapításával tudja a stabilitást biztosítani.
- A rendszeres pénzügyi ellenőrzés lehetősége.
- A közalkalmazotti kedvezmények biztosítása garancia a dolgozóknak.
- A szociális és gyermekvédelmi ágazaton belül több információt kap az intézmény az ágazat más intézményeitől.
- Ha már ellátja a feladatot az intézmény pár éve, kevésbé kérdőjeleződik meg, hogy miért pont ő látja el.
- Jelentős szakmai tőke halmozódik fel az évek során.

Gyengéségek:

- Az önkormányzati intézmény "ellustul" mert nem kell naponta megküzdenie a fennmaradásért.
- Aránylag kevés külső anyagi forrást tud behozni a rendszerbe. A pályázatokon több

esetben kizáró ok az önkormányzati jelleg.

- Veszít a kezdeti flexibilitásából.
- A központi támogatásokon túl jelentős önkormányzati forrás szükséges a működéséhez.

II. Feladat ellátása ellátási szerződéssel:

Erősségek:

- Nem kell intézményt alapítani.
- Nem az önkormányzatot terhelik a beruházás költségei.
- Csökken a város közalkalmazotti létszáma.
- Jelentős többletpénzek kerülhetnek az ágazatba.
- A szerződő fél kapcsolati tőkéje bekerül a városi áramlásba.
- Szakmai tudástöbblet hozama.
- A felszabaduló szellemi és anyagi erők átcsoportosítása más, szükséges területekre, ellátási formákra.

Gyengeségek:

- Általában a fenntartás nem kerül kevesebbe, mert a szerződő fél sem tudja biztosítani az ellátást önkormányzati támogatás nélkül.
- Meg kell küzdeni az önkormányzati szociális szakemberek bizalmatlanságával, akik joggal kérdezhetik, ha ennyi pénzt áldoz az önkormányzat, azt miért adja idegen résztvevőnek?
- Az ellátási kötelezettség továbbra is az önkormányzaté, így tartóssá válik a feszültség, hogy mi történik, ha a szerződő fél csődbe megy, szerződésszegést követ el, vagy él a szerződésben biztosított felmondási jogával.
- Kicsi az önkormányzat ellenőrzési lehetősége.

Feladat: az Egészségügyi és Szociálpolitikai Iroda intézményfelügyeleti csoportja folyamatosan monitorozza a változásokat, a lakossági szükségleteket, és ezek alapján dolgozzon ki javaslatokat, hogy a Szociális Bizottság a képviselő testület elé tárhassa a javasolt tennivalókat.

VIII. JÖVŐKÉP

A város szociális ellátásának általános stratégiai célrendszere

A stratégiában prioritást kap a szociális szolgáltatások korszerűsítése, az ellátások színvonalának megőrzése és a feladatok, funkciók összehangolása. Fontos cél, hogy a szociális védelem rendszere megfelelő és hatékony segítséget nyújtson a veszélyeztetett, krízis- és hiányhelyzetben és a veszteségekkel élő személyeknek. Az egyénre szabott, ember közeli és korszerű szolgáltatások feltételeinek javítása, azon belül is elsősorban a lakóköznyezetben biztosítandó szolgáltatások fejlesztése kiemelt. Azokat a fő irányokat tartjuk továbbra is szem előtt, amelyek elérésére ezidáig is törekedtünk, azaz a meglévő intézményeink tárgyi és személyi feltételeinek fokozatos megteremtését a jogszabályi előírásoknak megfelelően, továbbá a városunkban felmerülő lakossági szükségletek kielégítését, amelyek igazodnak az egyes célcsoportok speciális helyzetéhez és igényeihez, azaz a szükségletek és a szolgáltatások egyensúlyának megteremtését. Törekedni kell az együttműködés fejlesztésére, adott kérdésben hálózat építésre, továbbá a szakmák, ágazatok közötti együttműködésre (szociális, egészségügyi, oktatási, foglalkoztatási), a források ésszerű használatára a problémák tartós megoldása érdekében. Törekedni kell a szociális munka, szaktudás és értékek következetes érvényesítésére, a társadalmi igazságtalanságok és egyenlőtlenségek mérséklésére.

Specifikus célok és prioritások:

1. Minőségfejlesztés
2. A helyi partnerség, a civil szférával való kapcsolat erősítése
3. A pályázatokon való részvétel hatékonyságának fokozása

1. Minőségfejlesztés

A minőség színvonalának megőrzése és annak folyamatos fejlesztése – ami nem egyenértékű a minőségbiztosítási rendszerek bevezetésével – a szakmai munkavégzés és a lakossági szükségletkielégítés alapvető feltétele. Ennek érdekében az alábbi stratégiai célok megvalósítása szükséges:

- 1.1. szellemi erőforrásfejlesztés
- 1.2. ágazati információs rendszer működtetése
- 1.3. szükségletfelmérés

1.1. Szellemi erőforrásfejlesztés és ágazati információs rendszer működtetése

Élet- és munkafeltételek

A minőségi munkavégzés fontos feltétele, hogy az intézményrendszerben dolgozók megfelelő körülmények között tudják ellátni szakmai feladataikat, a mindennapi tevékenységeik során ne kelljen olyan objektív akadályokkal megküzdeniük, amelyek elhárítása túlhalad az egyéni kompetenciákon. A jól kialakított munkakörülmények kihatással vannak a munkahelyi légkörre, amelyek együttesen hatásosságnövelő tényezőként szerepelhetnek.

Képzési rendszer

A cél az, hogy az intézményekben dolgozó munkatársak a jogszabályi követelményeknek megfelelő szakképzettséggel rendelkezzenek, ami a minőségi feladatellátás alapfeltétele.

A képzési rendszerben az alábbi prioritás érvényesül:

- *iskolarendszerű képzések*

Szoros együttműködés szükséges a képző és a szolgáltató intézmények között, mivel az elméleti és a gyakorlati képzés kölcsönösen egymásra épül és csak így lehetséges, hogy az intézményeink a gyakorlati képzés megfelelő terepeivé válhassanak. Ez az együttműködés a képzőintézmények számára is ugyanilyen hangsúlyos, hiszen ezáltal válik lehetővé, hogy adekvát módon reagálhassanak a szakmai igényekre.

- *nem iskolarendszerű továbbképzések*

A tanfolyamokon, szakmai tanácskozásokon, szakmai műhelyeken való részvétel a már meglévő tudás bővítését, korszerűsítését, illetve az újonnan bevezetésre kerülő módszerek megismertetését jelenti. Fontos, hogy ezeken a képzéseken intézményeink dolgozói ne csak hallgatóként vegyenek részt, hanem maguk is alkotó és aktív módon közreműködhessenek városunk szociális ellátásának bemutatásában (egy-egy előadás, szekcióvezetés megtartásával). Folytatni kívánjuk a városi és intézményi szintű egy-egy nagyobb témát felölelő szakmai tanácskozássorozatot, illetve műhely megszervezését, akkreditáltatását, amely az elméleti ismeretek gyarapításán kívül a szakmai párbeszédre, elmélyült műhelymunkára is lehetőséget ad.

- *belső képzések*

Az adott intézmény szakmai munkájához szorosan kötődő elméleti és gyakorlati módszerek kimunkálását, továbbfejlesztését hivatott segíteni. Ebben folyamatban az intézmények a már említett képzéseken elsajátított módszereket adaptálják az ellátotti körük igényeihez igazítottan, a tárgyi és személyi feltételeiknek megfelelően.

Ugyancsak a belső képzések keretében valósulhat meg a város különböző intézményeiben, azonos munkakörökben dolgozók tapasztalatcseréje műhelymunka, szupervízió formájában.

A képzések során megszerzett ismeretek fontosak a minőségi feladatellátás szempontjából. Ezek azonban nemcsak egy-egy eseményhez kötődően – szakmai tanácskozások – bírnak jelentőséggel, hanem publikálásuk, széles szakmai körbe való eljuttatásuk is ugyanilyen fontos, ami történhet szakmai folyóiratokban történő közléssel, vagy önálló kiadvány formájában is.

1.2. Ágazati információs rendszer kiépítése

Az ágazati információs rendszer kiépítésével az a célunk, hogy biztosítsuk az egyenletes fejlődést, meghatározzuk a részterületek fejlesztési irányait, ezáltal átláthatóvá tegyük a szociális ellátórendszert.

Alapvetően két színterét kell megemlíteni:

- szakmai (szolgáltatók)
- lakossági (szolgáltatást igénybevevők)

A szolgáltatást igénybevevők folyamatos informálása lehetővé teszi, hogy mindenki a neki legmegfelelőbb szolgáltatást vegye igénybe. Fontos, hogy az újonnan bevezetésre kerülő szolgáltatások is széles körben ismertté váljanak. Színterek:

- *média*

A helyi sajtó, rádió és televízió nyilvánossága elsősorban az új szolgáltatások bemutatását és a már meglévők bővítésének, korszerűsítésének megismertetését hivatott szolgálni.

- kiadványok

A különböző szolgáltatásokat nyújtó intézmények a lakosság számára könnyen hozzáférhető – ingyenes, széles körben terjesztett – kiadvánnyal, illetve szórólapokkal mutassák be magukat. Ez történhet egyrészt egy átfogó, a város minden intézményét bemutató nagyobb terjedelmű kiadványban, másrészt az intézmények által külön-külön készített anyagok formájában.

- Internet

Egyre fontosabbá váló információs forrásunk a világháló, ahonnan a szociális szolgáltatások köre sem maradhat ki. Ezért az intézményeknek saját web-oldallal kell rendelkezniük, amely az általuk nyújtott ellátási formák szöveges ismertetésén túl video- és audioteknikákkal is illusztrálhatja a bemutatni kívánt szolgáltatást.

A szakmai körök megfelelő informáltsága szorosan kapcsolódik a munkafeltételek kialakításához, hiszen minőségi munkát csak a szükséges információk birtokában lehet végezni.

Információ forrásul szolgálhat:

- a társintézményekkel való kapcsolattartás,
- a különböző képzéseken való részvétel,
- szakmai anyagok publikálása.

A társintézményekkel való kapcsolattartás rendszeressége lehetőséget jelent a tapasztalatcserére, illetve a különböző szolgáltatások összehangolására. Fontos, hogy az intézmények ismerjék az egymás által nyújtott ellátások tartalmát, hiszen így lehet csak egymásra épülő szolgáltatási rendszert működtetni.

1.3. Szükségletfelmérés

A megfelelően képzett és karbantartott szellemi erőforrás adja a szilárd bázisát annak, hogy korszerű kutatási módszereket alkalmazzunk a hatékonyabb és hatásosabb szükségletfelmérés érdekében.

Az adatgyűjtés és feldolgozás módszereinek helyes megválasztásával, azok értékelésével, elemzésével tud felépülni egy lakossági igényeket kielégítő és a változásokra lehető legrugalmasabban reagáló szolgáltató rendszer, amely hatékonyan szolgálja a lefedettség területi egyenlőtlenségeinek mérséklését – ebben is támaszkodunk az iskolarendszerű képzések szakmai tudásbázisainak tanszékeire. A szociális védelem azon elemeit szükséges erősíteni, amelyek a lakosság szociális biztonságának megteremtésére, fenntartására törekednek.

2. A helyi partnerség, a civil szférával való kapcsolat erősítése

Kulcsfontosságú elemnek tartjuk, hogy továbbra is együttműködjünk a városunkban működő civil szervezetekkel, amelyek a szociális ellátások biztosításában hagyományokkal és szakmai tapasztalatokkal rendelkeznek. A velük való valódi párbeszéd fenntartása a célszerű feladat- és munkamegosztás a döntések előkészítésében, végrehajtásában a városi szociálpolitika kialakításában komoly társadalmi erőforrást jelent. Arra törekszünk, hogy a lakosságban meglévő erőforrások, innovatív kezdeményezések, az önkéntesség és a közösségi kohézió erősödjön, valamint a szociális és mentális problémák együttes kezelésére alkalmas modellek interprofesszionális gyakorlatok kialakuljanak.

3. A pályázatokon való részvétel hatékonyságának fokozása

A fenti célok megvalósítása érdekében – minőségi feladatellátás, eredményesség és hatékonyság növelése – szükséges az anyagi erőforrások minél szélesebb körű felkutatása és hasznosítása. Figyelmet kell fordítani a pályázati források különböző területeken való hasznosítására.

- tárgyi feltételek fejlesztése, modernizációja (rekonstrukciós programok, új intézmények létrehozása, meglévők átalakítása, akadálymentesítése),
- új szolgáltatási formák bevezetése (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, tartós bentlakásos intézményekben a demens betegek speciális ellátása, fogyatékosok átmeneti gondozóháza, stb.),
- a családi funkciók megőrzését segítő szolgáltatások, szakmai programok bővítése.

**IX. A koncepcióban megjelenített feladatok monitorozásának
folyamatleírása**

Tábla

X. Mellékletek

X/1. Győr Megyei Jogú Város egészségügyi, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást és szociális foglalkoztatást biztosító intézményei

X/1.1. Anya-Csecsemő és Gyermekotthon Győr, Nagy Imre út 9. Telefon: 421-085

Az Anya- Csecsemő- és Gyermekotthon a gyermekvédelmi törvény értelmében személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátást végez. Feladata az ideiglenesen elhelyezett, átmeneti és tartós nevelt gyermekek teljeskörű ellátása.

Két különálló részlegről áll:

- 1./ Kora miatt sajátos szükségletekkel bíró 0-3 éves gyermekek ellátása 16 férőhellyel
- 2./ 3-18 éves korú gyermekek gyermekotthona 40 férőhellyel

Az intézménybe való bekerülés gyámhatósági intézkedéssel történik azon indokból, hogy a gyermek egészséges fejlődése saját családjában veszélyeztetett.

Működési területe: Győr Megyei Jogú Város közigazgatási területe.

Az intézmény befogad gyermekét szoptató hajléktalan anyát korlátozott számban.

Az intézmény szakemberrel való ellátottsága néhány kivétellel megfelel a rendeletek által előírtaknak, viszont a 3 év feletti gyermekek elhelyezési feltételei még változtatást igényelnek. 12 férőhelyes önálló, egymástól jól elkülönített lakóegységek kialakítására lenne szükség. Emiatt a gyermekotthonnak 2004. december 31-ig tartó ideiglenes működési engedélye van.

Több gyermek néhány év múlva betölti a 18. életévét, a későbbiekben szükséges lenne számukra az utógondozói ellátás megszervezése. Jelenleg valamennyi férőhely betöltött.

X/1.2. Szociális Foglalkoztató Győr, Lajta út 38. Telefon: 426-229

A Szociális Foglalkoztató 1982. óta működik Győr városában.

Önkormányzati támogatással, maradvány érdekeltségben működő költségvetési intézmény.

Alapításkori cél: azon megváltozott munkaképességű és szociálisan rászorult munkavállalók foglalkoztatása, akik üzemi keretek között gazdaságosan nem foglalkoztathatók.

A foglalkoztatás mint cél nem változott, de a foglalkoztatottak köre némiképp átalakult. Megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő munkavállalóknak biztosítunk elsősorban munkát, de szociális alapon is történik foglalkoztatás.

Az intézmény piaci környezetben végzi munkáját. A másodlagos munkaerőpiacon dolgozik, a védett munkahelyek egyik formája.

Az intézmény tevékenységi köre:

- textilipari tevékenység: lakástextiliák, kórházi ruhák, felsőruha és fehérnemű varrás,
- nyomdaipari tevékenység, - papírfeldolgozás, - csomagolótechnika,
 - a nyomdai számítógépes előkészítéstől a film színrebontról át a nyomdai kivitelezésig,
- kefekötés,
- szerelőrészleg: kisebb alkatrészek összeszerelése, minősítése, válogatása, csomagolása,
- fehérnemű, ágynemű kiskereskedelmi értékesítése.

Az intézmény jelenleg 160 fő bedolgozót és 24 fő közalkalmazottat foglalkoztat. A megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő munkavállalók aránya 67%.

A négy nagy fogyatékosági csoportból leginkább siket és nagyothalló, értelmi fogyatékos és mozgássérült munkavállalókat foglalkoztatunk, de van 15 fő halmozottan sérült munkavállaló is.

X/1.3. Egészségügyi Alapellátás Győr, Liezen-M. út 57. Telefon: 418-032

Az intézmény feladata Győr város háziiorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi ellátása, a védőnői ellátás biztosítása, az iskola-egészségügyi szolgálat működtetése, a háziiorvosi és fogászati ügyelet ellátása. A feladatok finanszírozását az Országos Egészségbiztosítási Pénztár végzi. A rendelőkben az utóbbi időben jelentős felújítások történtek és 2002-ben a Zúgó utcában új létesítmény átadására is sor került.

Az intézmény összesen 24 telephelyen látja el feladatait.

Az egyes szakfeladatok jellemző adatai a következők:

Háziiorvosi szolgálat:

Összesen 52 felnőtt háziiorvosi praxis biztosítja a betegellátást területi ellátási kötelezettséggel. Valamennyi funkcionálisan privatizált, a háziiorvosok az Önkormányzat által biztosított rendelőkben vállalkozási formában látják el a feladatot.

Hasonlóan működik 26 házi gyermekorvosi praxis. Valamennyi funkcionálisan privatizált.

A védőnők részben területen dolgoznak, részben a házi gyermekorvosokkal azonos telephelyeken, velük szorosan együttműködve, illetve az iskolákban az iskolaorvosokkal karöltve végzik a munkájukat. A 0-18 éves korosztály, valamint a várandós anyák ellátását biztosítják. Hatvanhatan vannak, valamennyien közalkalmazottak.

Az iskolaorvosi szolgálat keretében 7 orvos a győri középiskolák tanulóit látja el. Feladatuk a prevenció, felvilágosítás és oktatás. Valamennyien közalkalmazottak.

A fogorvosok vegyes - azaz felnőtteket és gyermekeket is ellátó - 29 praxisban területi ellátási kötelezettséggel végzik a fogászati alapellátást. Emellett a gyermekek körében szervezeten felvilágosító munkát is folytatnak. A fogorvosi praxisok közül 29 funkcionálisan privatizált, 2 közalkalmazottként látja el a munkáját.

A fogászathoz tartozó szakellátásként működik a városban két fogszabályozás és három telephelyen fogászati röntgen, valamennyi privatizált formában.

Az ügyeleti szolgálat biztosítja Győr város lakossága számára a folyamatos háziorvosi betegellátást hétköznapiokon délután és éjszaka, valamint hétvégén és ünnepnapokon huszonnégy órában a Liezen-Mayer utcai telephelyen. Ebben a háziorvosok kötelező jelleggel vesznek részt.

A fogorvosi ügyelet is itt működik hétköznapiokon napi négy, hétvégén és ünnepnapokon kétszer három órában.

X/1.4. Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat Győr, Kodály Z. út 18. Telefon: 418-962

Az Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat a személyes gondoskodás keretein belül, a gyermekjóléti alapellátás részeként, a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény.

A családban nevelkedő 3 éven aluli egészséges, valamint 6 éven aluli, speciális ellátást igénylő gyermekek gondozását, nevelését, illetve korai fejlesztő, felzárkózást és közösségbe való beilleszkedését segítő rehabilitációs, rehabilitációs célú ellátását végzi.

Az Intézményhálózat 13 telephellyel rendelkezik. Férőhelyek száma: 580.

A Kodály Zoltán úti bölcsőde a Szombathelyi Regionális Módszertani Bölcsőde módszertani szakmai feladatait segíti, képzések lebonyolításában vesz részt.

A bölcsőde családtámogató, szociális, egészségügyi, nevelési, egészségnevelési funkciót, valamint preventív gyermekvédelmi szerepet tölt be. Szakmai felügyeletét a Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet látja el.

A bölcsődei gondozó- nevelőmunka a korosztályi sajátosságokat gondosan figyelembe vevő szakmai program alapján folyik, szakképzett gondozónők segítségével. A fokozott gondoskodást igénylő kisgyermek korai fejlesztését gyógypedagógusok és gyógytornász szakemberek segítik. A bölcsőde az alapellátáson túl, családtámogató szolgáltatásként tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, játszóház működtetésével segíti a családokat, ezzel további társadalmi igényeket elégít ki.

A bölcsődei gondozás, nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve segíti a gyermekek testi és szellemi fejlődését, szorosán együttműködik a családokkal, más egészségügyi, szociális, oktatási intézményekkel, amelyek meghatározó szerepet töltenek be a kisgyermek életében.

A bölcsődék munkáját támogatja civil szervezetként a Gyermeklánc Győri Bölcsődei Alapítvány, amely a szakmai munka színvonalához hozzájárul plusz források biztosításával.

X/1.5. Családsegítő Szolgálat / Gyermekjóléti Szolgálat Győr, Lajta út 18.

Telefon: 414-983

A Gyermekjóléti Szolgálat 1997. október 15. napjától kezdődően látja el a gyermekvédelmi törvényben meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás feladatait. A Szolgálat a Családsegítő Szolgálat ötödik központjaként, szakmai önállósággal működik. A prevencióhoz és a hatósági munkához kapcsolódó feladatok megvalósítása érdekében a gondozási, szervezési, szolgáltatási tevékenységet egy szolgálatvezető, 18 családgondozó és két asszisztens végzi, heti 12 órában pszichológus, és heti 4 órában jogász segíti a munkát, akik tanácsadást végeznek a kliensek, a lakosság számára.

A dolgozók közül többen elvégezték a családi mediációt, mely a konfliktuskezelés új formája, így a szolgáltatások köre bővült. Munkájuk során – a jogszabály erejénél fogva és érezve az egységes gyermekvédelmi szemlélet kialakításának és megerősítésének szükségességét – együttműködnek a gyermekvédelemben érintett állami intézményekkel, társadalmi és civil szervezetekkel.

X/2. A koncepciót készítették:

Team vezető: Páternoszter Piroska,
Team tagok: Bartalné Dr. Tóth Györgyi,
Bödő Lászlóné,
Farkasné dr. Lukácsy Zita,
Franczia Lászlóné,
Gyurkovicsné Doszpot Zsuzsanna,
Horváthné Ujj Tünde,
Kovács Zsuzsanna,
Knauz Lászlóné,
dr. Mécs Kornél,
Miklóssyné Bertalanfy Mária,
Panker Mihály,
Ráczné Németh Teodóra,
Sütő Csaba,
Szabóné Vörös Ágnes,
Száraz Lajosné,
Tóthné Velekei Katalin,
Valastyán Mihályné,
dr. Vargáné Réti Edit.